

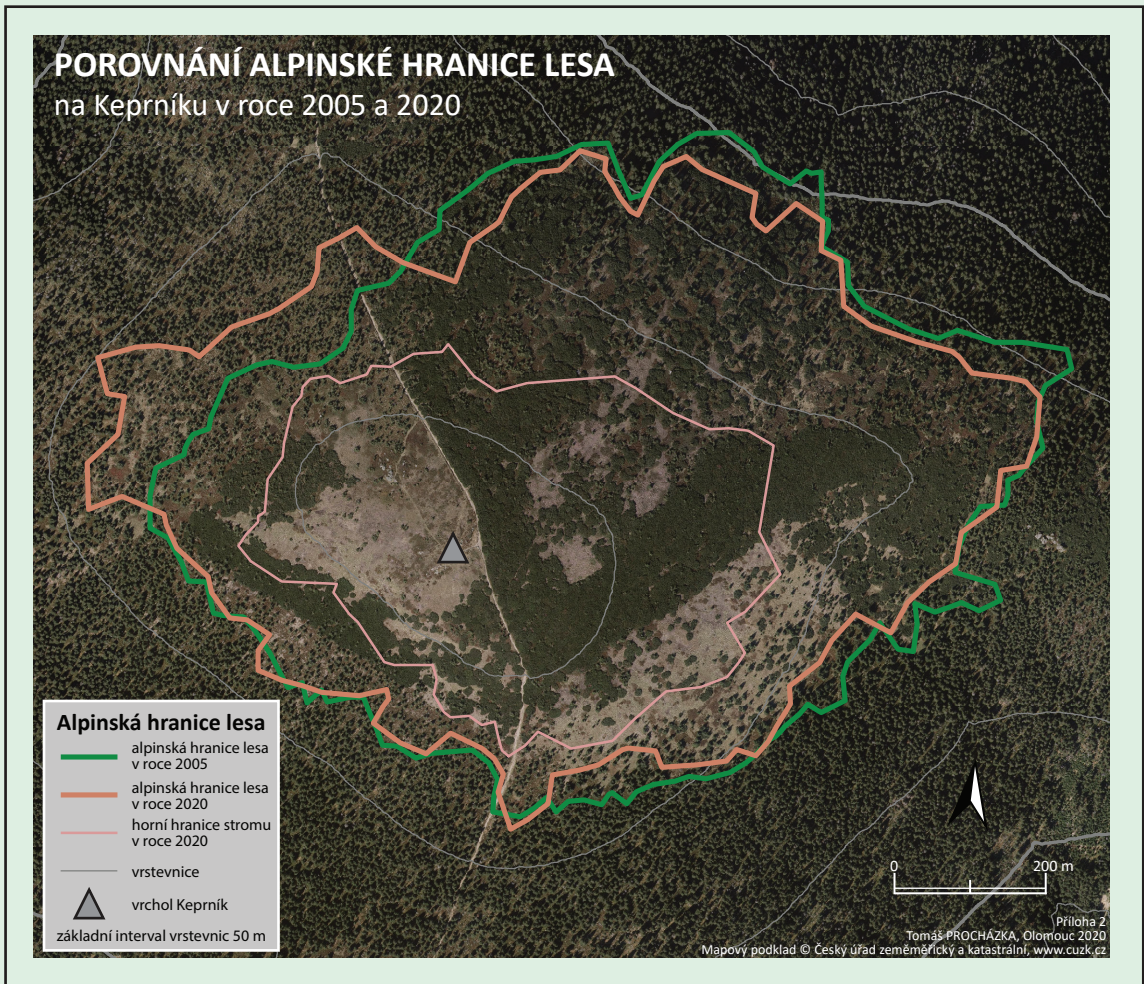
MAPOVÁNÍ ZMĚN VEGETACE ve vrcholových partiích Keprnické hornatiny

Cílem bakalářské práce je provést mapování změn vegetace ve vrcholových partiích lokalit Šerák, Keprník, Vozka. Student použije historické a současné letecké snímky a další podpůrné materiály za účelem identifikace a mapování zejména:

- a) posunu hranice lesa,
- b) zapojování klečových porostů,
- c) zapojování, případně rozpad výsadeb smrkových kultur.

Aktuální stav bude student mapovat přímo v terénu s využitím GNSS přístroje, případně provede vlastní snímkování. Z důvodu absence bezlesí, a tedy i alpinské hranice lesa, na vrcholu Vozky byla tato lokalita, po konzultaci s vedoucím práce RNDr. Jakubem Miřijovským, Ph.D. a Ing. Jindřichem Chlapkem ze Správy CHKO Jeseníky, nahrazena vrcholem Červená hora. Výsledky práce umožní porovnat stav vegetace a její změny v průběhu let 2003 až 2020. Bakalářská práce představí novou metodu určení alpinské hranice lesa. Práce shromáždí data pro budoucí výzkum a porovnání. Data zdokumentují aktuální situaci a budou moci sloužit jako podpůrný materiál, například při rozhodování orgánů ochrany přírody, případně lesní správy, v daných lokalitách.

Alpinská hranice lesa

„Pouze Jeseníky jsou celosvětově unikátní v tom, že smrky postupně přecházejí v alpinské hole a vytvářejí efektní parkovou hranici. Všechny velké středoevropské pohoří mají horní hranici lesa tvořenou borovicí klečí (Alpy, Karpaty, Krkonoše).“ (CHKO Jeseníky, 2019)

Aktuální AHL byla stanovena klasifikací mračna bodů vzniklého z leteckého snímkování. Aktuální AHL byla porovnávána s AHL z roku 2005 z práce Tremla, Banaše (2005).

	Keprník (1 423 m n. m.)	
	rok 2005	rok 2020
Průměrná nadmořská výška (m n. m.)	1 336	1 342
Minimální nadmořská výška (m n. m.)	1 234	1 259
Maximální nadmořská výška (m n. m.)	1 386	1 380
Délka AHL (m)	3 923	3 982
Plocha bezlesí (ha)	67,19	65,48

	Šerák (1 351 m n. m.)	
	rok 2005	rok 2020
Průměrná nadmořská výška (m n. m.)	1 306	1 328
Minimální nadmořská výška (m n. m.)	1 199	1 287
Maximální nadmořská výška (m n. m.)	1 343	1 348
Délka AHL (m)	1 768	1 673
Plocha bezlesí (ha)	10,76	7,81

	Červená hora (1 333 m n. m.)	
	rok 2005	rok 2020
Průměrná nadmořská výška (m n. m.)	1 213	1 241
Minimální nadmořská výška (m n. m.)	979	1 175
Maximální nadmořská výška (m n. m.)	1 294	1 286
Délka AHL (m)	5 705	5 113
Plocha bezlesí (ha)	56,38	55,60

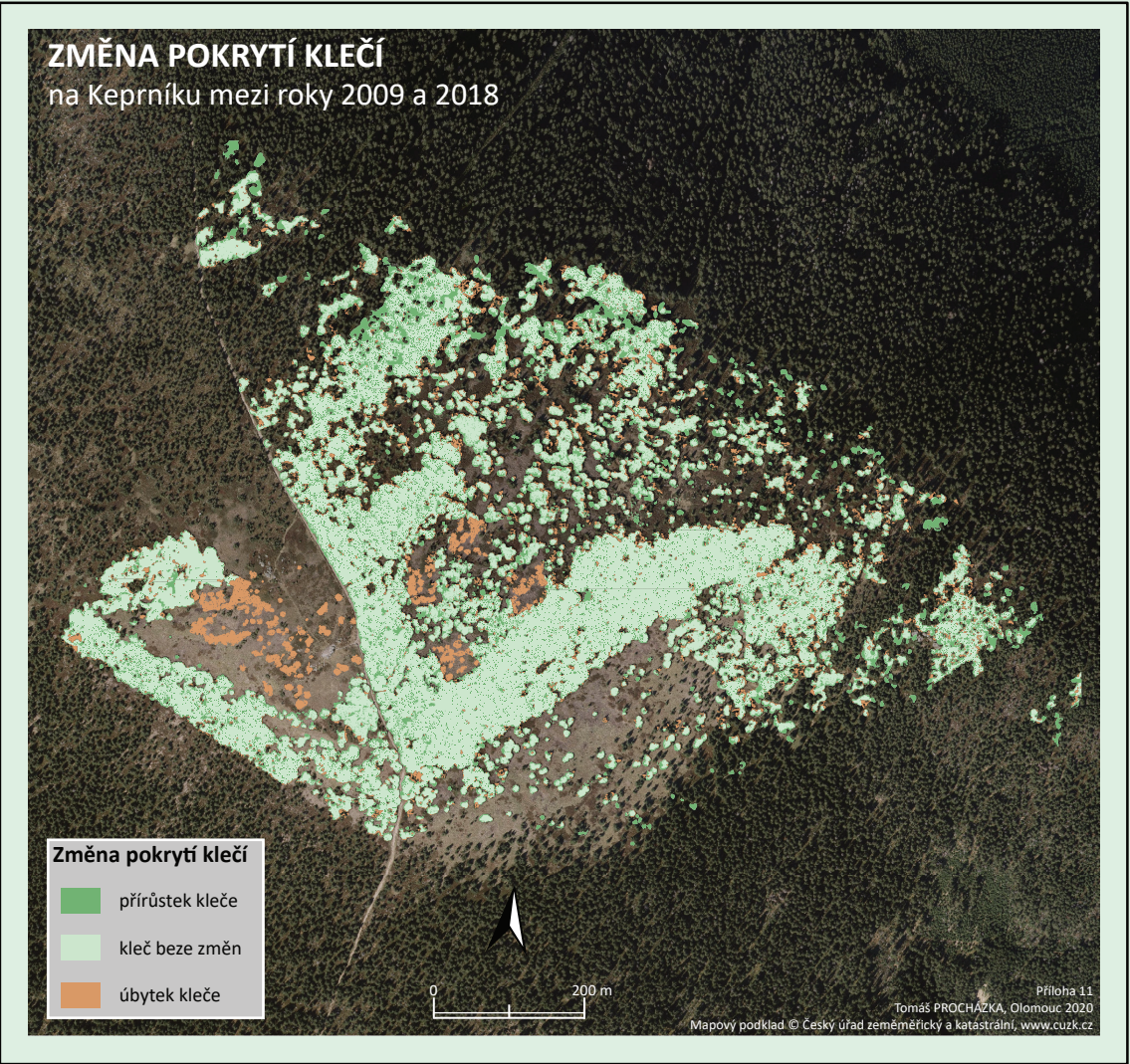
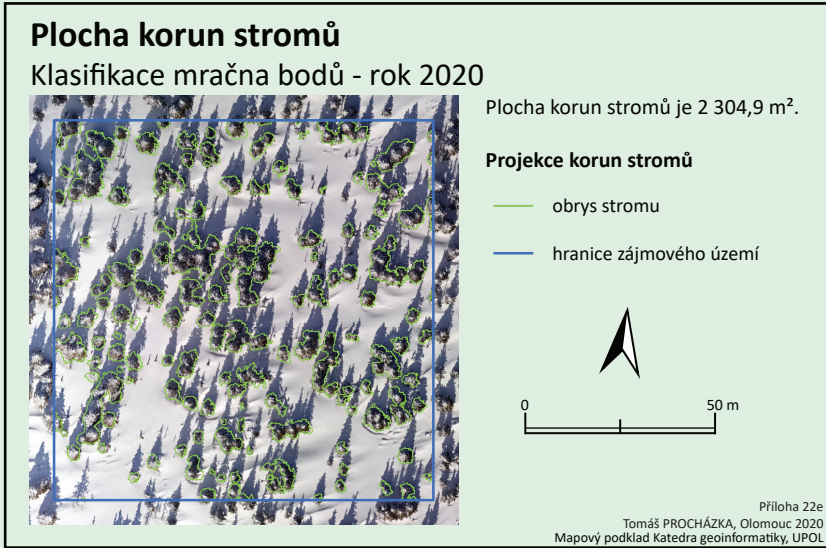
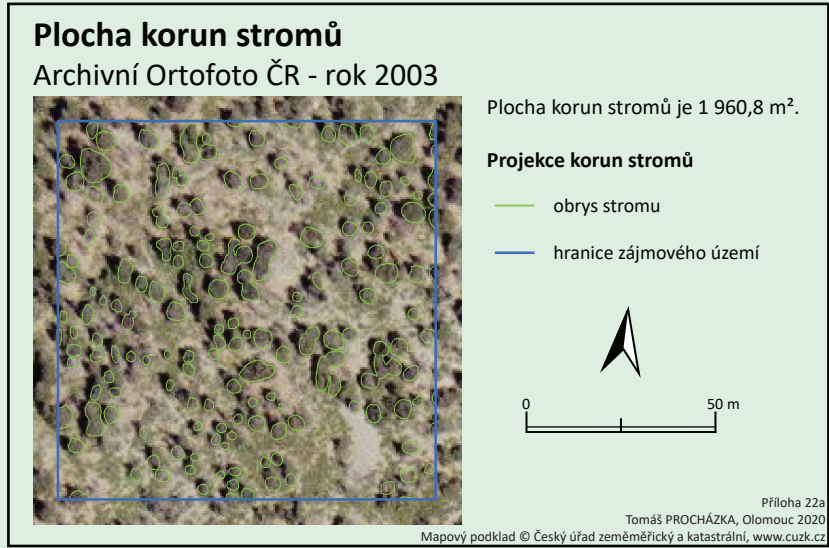
Zapojování klečových porostů

Aktuální poloha klečových porostů byla ručně vektorizována na mapovém podkladu Ortofoto ČR z roku 2018 (centrální část Keprníku na ortofotomapě z testovacích dat z roku 2016), následně do této vrstvy byla vyřezána vrstva korun stromů vzniklá klasifikací mračna bodů z leteckého snímkování. Porovnávány byly roky 2003, 2009 a 2018. Data z roku 2003 pochází z práce Hoška a kol. (2005), data z roku 2009 pochází z práce Šenfeldra a kol. (2012).

	2003	2009	2018
Šerák	10,15	6,95	7,87
Keprník	26,50	24,84	28,14
Červená hora	19,75	17,74	21,19

Zapojování, případně rozpad výsadeb smrkových kultur

Dílčím úkolem bakalářské práce bylo stanovit zapojování, případně rozpad výsadeb smrkových kultur. Archivní Ortofoto ČR z roku 2003 má prostorové rozlišení 50 cm, proto na těchto datech nebylo možné určit s přesností jednotlivé koruny stromů v dostatečném detailu a jednalo by se pouze o velmi přibližné polohy. Toto tvrzení bylo demonstrováno na reprezentativní ploše při AHL na severozápadním svahu Keprníku. Reprezentativní plocha zájmového území má rozměry 100 x 100 m, tj. plocha 1 ha. Na tomto území byly zvektorizovány pomocí programu ArcMap 10.4. koruny stromů na všech autorovi dostupných mapových datech a tyto výstupy následně navzájem porovnány.

Data - rok	Autor dat	Velikost pixelu (cm)	Plocha stromů (m²)
2003	ČÚZK	50,0	1 960,8
2016	Miřijovský	4,5	3 154,6
2018	ČÚZK	20,0	3 141,5
2020	Miřijovský	6,0	2 390,1
Mračno bodů 2020	Miřijovský/Procházka	20,0	2 304,9

Cílem bakalářské práce bylo provést mapování změn vegetace ve vrcholových partiích lokalit Šerák, Keprník, Červená hora. Autor použil historické a současné letecké snímky a další podpůrné materiály za účelem identifikace a mapování zejména:

- a) posunu hranice lesa,
- b) zapojování klečových porostů,
- c) zapojování, případně rozpad výsadeb smrkových kultur.

Porovnáním dat na všech zájmových územích mezi roky 2005 a 2020 došlo ke zvýšení průměrné i minimální nadmořské výšky alpinské hranice lesa. Plocha výskytu borovice kleče ve zkoumaných lokalitách se v pěti ze šesti porovnání zvětšila, výjimku tvoří porovnání roků 2003 a 2018 v lokalitě Šerák. Data za rok 2003 však nejsou zcela přesná a vymezují i lokality, kde se borovice kleč v roce 2003 určitě nevyskytovala.

Dílčím úkolem bakalářské práce bylo stanovit zapojování, případně rozpad výsadeb smrkových kultur. Archivní Ortofoto ČR z roku 2003 má prostorové rozlišení 50 cm, proto na těchto datech nebylo možné určit s přesností jednotlivé koruny stromů a jednalo by se pouze o velmi přibližné polohy. Toto tvrzení bylo demonstrováno na reprezentativní ploše při alpinské hranici lesa na severozápadním svahu Keprníku. Na tomto území byly zvektorizovány koruny stromů na všech autorem dostupných datech a ty navzájem porovnány.

Výsledky bakalářské práce umožňují pomocí datových sad porovnat stav vegetace a její změny v průběhu let 2003 až 2020. Bakalářská práce představuje novou metodu určení alpinské hranice lesa. Práce shromáždí data pro budoucí výzkum a porovnání. Data dokumentují aktuální situaci a mohou sloužit i jako podpůrný materiál při rozhodování orgánů ochrany přírody, případně lesní správy, v daných lokalitách.

Univerzita Palackého
v Olomouci

katedra
geoinformatiky

designed by freepik.com

Příloha 23
Mapování změn vegetace ve vrcholových partiích Keprnické hornatiny
Tomáš PROCHÁZKA, Olomouc 2020
Katedra Geoinformatiky
Přírodovědecká fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci